

Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije

Izveštaj o sprovođenju Nacionalnog plana za implementaciju Konvencije Savjeta Evrope o suzbijanju i sprečavanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) za period 2023. i 2024. godinu.

Podgorica, decembar 2024. godine

SADRŽAJ

I UVODNI REZIME.....	6
1.1 Stepen realizacije aktivnosti.....	7
1.2 Ostvareni rezultati i izazovi u sprovođenju aktivnosti	8
1.3 Finansiranje aktivnosti Akcionog plana.....	9
II INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA.....	9
2.1 Opšti pregled.....	9
2.2 Napredak u ostvarenju operativnih ciljeva	10
III Preporuke GREVIO-a za Crnu Goru.....	71

I UVODNI REZIME

Zaključkom Vlade Crne Gore broj: 07-011/2982/2 od 12.7.2023. godine, usvojen je Nacionalni plan za implementaciju Konvencije Savjeta Evrope o suzbijanju i sprečavanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija 2023 – 2027).

Osnovna svrha i cilj Nacionalnog plana za implementaciju Konvencije Savjeta Evrope o suzbijanju i sprečavanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) jeste osiguranje postizanja ciljeva Konvencije koji su definisani kroz sedam ciljeva i to:

- Obezbijediti unapređenje i zaštitu prava svih, a posebno žena i osoba drugačijih rodni identiteta kako u javnoj tako i u privatnoj sferi kroz prepoznavanje rodno zasnovanog nasilja
- Obezbijediti efikasne, sveobuhvatne i koordinisane politike u cijeloj državi kroz poboljšani institucionalni, finansijski i organizacioni okvir;
- Postizanje ravnopravnosti polova i sprečavanje nasilja nad ženama kroz podizanje svijesti o rodno zasnovanom nasilju, adekvatne obuke svih stručnjaka, kao i kroz programe za počiniocce nasilja kako bi se spriječila sekundarna viktimizacija žrtava rodno zasnovanog nasilja;
- Uspostavljanje i jačanje specijalizovanih usluga u skladu sa Konvencijom i pružanje zaštite i podrške žrtvama i svjedocima svih oblika nasilja obuhvaćenih Konvencijom, kako bi se obezbijedila osnovna ljudska prava i bezbjednost žrtve;
- Obezbijediti efikasniji zakonodavni okvir za sprečavanje nasilja nad ženama, koji je usklađen sa Konvencijom kako bi se žrtve zaštitile od dalje viktimizacije i osigurala snažna intervencija i procesuiranje od strane organa za sprovođenje zakona;
- Osigurati adekvatne zakonske uslove da se istrage i sudski postupci sprovedu bez neopravdanog odlaganja, kako bi se obezbijedili djelotvorna istraga i sudski postupak za sva krivična djela obuhvaćena ovom Konvencijom;
- Osigurati praktičnu primjenu člana 52. Zakona o strancima koji omogućava migrantkinjama koje su žrtve rodno zasnovanog nasilja da dobiju, iz humanitarnih razloga, autonomnu dozvolu boravka i razviju rodno osjetljive smjernice koje imaju za cilj povećanje svijesti relevantnih aktera o posebnim potrebama zaštite za žene koje traže azil, a koje su žrtve ili su u opasnosti od rodno zasnovanog nasilja.

S ciljem praćenja realizacije Akcionog plana, za period 2023. i 2024. godinu, a u skladu sa Uredbom o načinu i postupku izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenata ("Službeni list Crne Gore", br. 54/18) i Metodologijom razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije (u daljem tekstu: Ministarstvo) je pripremio Izveštaj o sprovođenju Nacionalnog plana za implementaciju Konvencije Savjeta Evrope o suzbijanju i sprečavanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) za period 2023. i 2024. godinu.

Obaveza izvještavanja o sprovođenju Izveštaja predviđena je i Zaključkom Vlade Crne Gore broj: 07-011/2982/2 od 12.7.2023. i Programom rada Vlade za 2024. godinu (TD 212), pri čemu je rok za usvajanje Godišnjeg izvještaja naveden IV kvartal 2024. godine.

1.1 Stepen realizacije aktivnosti

Nacionalnim planom za implementaciju Konvencije Savjeta Evrope o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija), planirano je da se većina aktivnosti realizuje kontinuirano tokom cijelog perioda implementacije, od 2023. do 2027. godine. Ovakav pristup usklađen je sa odredbama Istanbulske konvencije, koja zahtijeva sistematski i održiv pristup u jačanju institucionalnih kapaciteta, razvijanju preventivnih mjera, pružanju adekvatne podrške žrtvama i unapređenju pravosudnog odgovora na nasilje.

Zbog dugoročnog karaktera planiranih mjera, značajan dio aktivnosti predviđenih za 2023-2024. godinu još uvijek nije u potpunosti realizovan. Konvencija naglašava važnost kontinuiranog ulaganja u mjere kao što su edukacija stručnog kadra, podizanje svijesti javnosti, razvoj servisa podrške za žrtve, te uspostavljanje međusektorske saradnje, što su aktivnosti koje zahtijevaju vrijeme i resurse za uspješnu implementaciju. Aktivnosti koje su bile prioritetne za početni period, kao što su jačanje kapaciteta institucija, podizanje svijesti javnosti i unapređenje pravnih okvira, sprovedene su djelimično, dok će njihova puna implementacija biti nastavljena u narednim godinama.

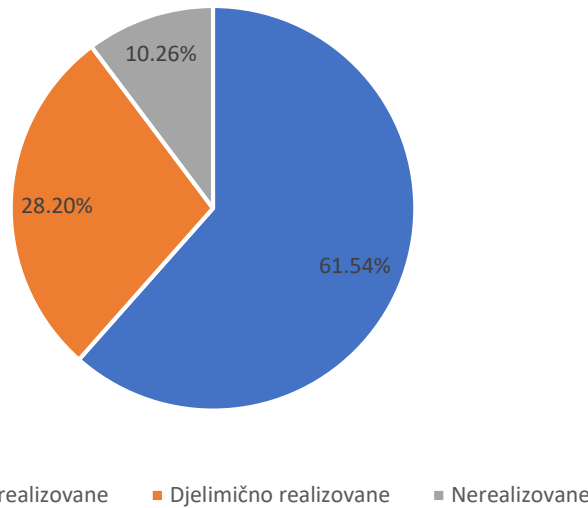
Akcionim planom za sprovođenje Nacionalnog plana za period 2023. i 2024. godinu, predviđene su 39 aktivnosti, u sklopu sedam operativnih ciljeva. Od ukupnog broja aktivnosti, za 8 su predviđena sredstva isključivo iz donatorskih izvora, za 23 aktivnosti su predviđena redovna sredstva, dok je za 8 u okviru AP predviđen iznos, od čega je za 2 aktivnosti predviđeno i učešće i donatora.

U 2023. godini, prema Akcionom planu, planirano je započinjanje 39 aktivnosti, od kojih je 18 predviđeno za tu godinu, dok je preostalih 21 planirano da započnu u 2024. godini.

Od aktivnosti započetih u 2023. godini (ukupno 4), tri su u potpunosti realizovane, što čini 75%, dok je jedna djelimično realizovana (25%). Slična situacija je i sa aktivnostima predviđenim za početak u 2024. godini (ukupno 4), gdje su tri realizovane u potpunosti (75%), dok je jedna djelimično realizovana (25%).

Za aktivnosti započete u 2023. godini, s rokom realizacije u periodu 2023–2027, od ukupno 14 aktivnosti osam je u potpunosti realizovano (57,14%), pet je djelimično realizovano (35,71%), dok jedna nije realizovana (7,14%). Kada je riječ o aktivnostima započetim u 2024. godini, planiranim za period realizacije 2024–2027, deset aktivnosti je u potpunosti realizovano (58,82%), dok su četiri djelimično realizovane (23,53%), a tri ostale nerealizovane (17,65%).

Stepen realizacije aktivnosti

- Na grafikonu je predstavljen stepen realizacije aktivnosti predviđenih Nacionalnim planom za implementaciju Konvencije Savjeta Evrope o suzbijanju i sprečavanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) za period 2023. i 2024. godinu.

1.2 Ostvareni rezultati i izazovi u sprovođenju aktivnosti

Tokom izvještajnog perioda 2023–2024. godine, ostvaren je značajan napredak u sprovođenju aktivnosti predviđenih Akcionim planom za implementaciju Istanbulske konvencije. Aktivnosti su bile usmjerene na unapređenje normativnog okvira, jačanje institucionalnih kapaciteta, pružanje specijalizovane podrške žrtvama i podizanje svijesti javnosti. Posebno su se istakli rezultati u oblasti koordinacije među institucijama, licenciranju pružalaca specijalizovanih usluga i organizaciji edukacija za stručnjake iz oblasti socijalne i pravne zaštite. Paralelno s tim, realizovane su i kampanje za podizanje svijesti, dok su povećani dostupnost informacija i pomoć za žrtve kroz specijalizovane servise. Mnoge aktivnosti su planirane da se realizuju u periodu od 2023. do 2027. godine, što zahtijeva kontinuitet u sprovođenju mjera i osiguranje resursa za dugoročne ciljeve. Ipak, izazovi kao što su nedostatak finansijskih sredstava, tehničke prepreke i potrebe za dodatnim kadrovskim kapacitetima uticali su na djelimičnu realizaciju pojedinih aktivnosti, pri čemu su određene mjere ostale nerealizovane i zahtijevaju nastavak rada u narednom periodu. Ukupni rezultati ukazuju na posvećenost jačanju institucionalnih odgovora i zaštiti žrtava nasilja, ali i na potrebu za kontinuiranim naporima kako bi se obezbijedila potpuna implementacija preostalih aktivnosti.

1.3 Finansiranje aktivnosti Akcionog plana

Finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti predviđenih Nacionalnim planom za implementaciju Konvencije Savjeta Evrope o suzbijanju i sprečavanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) za period 2023. i 2024. godine, obezbijedena su iz budžeta Crne Gore i donatorskih fondova.

Ukupan iznos utrošenih sredstava iznosi **1.706.000 eura**. Važno je istaknuti da pojedine institucije nisu dostavile podatke o utrošenim finansijskim sredstavima za realizaciju planiranih aktivnosti. Takođe, većina predviđenih aktivnosti finansirana je iz redovnih budžetskih sredstava.

II INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA

2.1 Opšti pregled

Nacionalni plan za implementaciju Konvencije Savjeta Evrope o suzbijanju i sprečavanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija 2023 – 2027. godine polazi od ciljeva Nacionalne strategije održivog razvoja do 2030. godine (NSOR) kao krovne i dugoročne razvojne strategije Crne Gore koja se oslanja na Agendu održivog razvoja 2030.

Takođe, ciljevi ove strategije su od značaja za Pregovoračko poglavlje 23-Pravosuđe i temeljna prava. Srednjoročnim programom rada Vlade Crne Gore za 2024-2027. godinu, kojim je za IV kvartal tekuće godine, predviđena obaveza donošenja Izvještaja o sprovođenju Nacionalnog plana za implementaciju Konvencije Savjeta Evrope o suzbijanju i sprečavanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija 2023 – 2027. godinu.

Zbog rekonstrukcije Vlade Crne Gore koja se desila tokom izvještajnog perioda, a kako bi se ispoštovali rokovi predviđeni Programom rada Vlade za 2024. godinu, Direkcija za zaštitu od rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici izradila je izvještaj uz podršku svih relevantnih institucija koje su bile nosioci Akcionog plana za period 2023–2024. Takođe, za naredni izvještajni period biće formirana radna grupa koja će pratiti primjenu i izvještavati o realizaciji Nacionalnog plana. S obzirom na to da izrada i sprovođenje programa mjera iz Nacionalnog plana podrazumijeva međusektorski pristup na svakom nivou, izvještavanje o implementaciji Nacionalnog plana za implementaciju Konvencije Savjeta Evrope o suzbijanju i sprečavanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) vršiće, po principu rotacije, ministarstva koja su uključena u implementaciju i to: Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Ministarstvo pravde, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo zdravlja. Tako će svako ministarstvo prepoznati svoju odgovornost i ulogu u implementaciji Nacionalnog plana i ostvarivanju rezultata koji su osnova za izvještavanje. Prvi izvještajni period biće septembar 2023. – kraj decembra 2024. Svi dalji izvještaji pripremaće se za period od godinu dana. Godišnji izvještaj će se upućivati Vladi Crne Gore koja će donositi odluku o njegovom usvajanju. Usvajeni izvještaji biće dostupni javnosti na sajtu Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije.

2.2 Napredak u ostvarenju operativnih ciljeva

Akcionim planom je za postizanje strateškog cilja bilo predviđeno sedam operativnih ciljeva u okviru kojih je za realizaciju planirano 39 aktivnosti.

Operativni cilj 1 „**Obezbijediti unapređenje i zaštitu prava svih, a posebno žena i osoba drugačijih rodni identiteta kako u javnoj tako i u privatnoj sferi kroz prepoznavanje rodno zasnovanog nasilja**” sadržao je dvije aktivnosti za pomenuti period izvještaja od kojih su obje djelimično realizovane. Ovaj operativni cilj usmjeren je na unapređenje i zaštitu prava svih, s posebnim fokusom na žene i osobe različitih rodni identiteta, kroz prepoznavanje i suzbijanje rodno zasnovanog nasilja u javnom i privatnom životu. U izvještajnom periodu, dvije planirane aktivnosti su djelimično realizovane, što ukazuje na potrebu za daljim radom u ovoj oblasti.

Operativni cilj 2 „**Obezbijediti efikasne, sveobuhvatne i koordinisane politike u cijeloj državi kroz poboljšan institucionalni, finansijski i organizacioni okvir**” sadržao je 4 aktivnosti od kojih su dvije djelimično realizovane, jedna realizovana i jedna nerealizovana aktivnost. Drugi operativni cilj fokusira se na uspostavljanje efikasnih, sveobuhvatnih i usklađenih politika kroz unapređenje institucionalnih, finansijskih i organizacionih kapaciteta, postigao je ograničen napredak.

Operativni cilj 3 „**Postizanje ravnopravnosti polova i sprečavanje nasilja nad ženama kroz podizanje svijesti o rodno zasnovanom nasilju, adekvatne obuke svih stručnjaka, kao i kroz programe za počiniocice nasilja kako bi se spriječila sekundarna viktimizacija žrtava rodno zasnovanog nasilja.**” sadržao je 11 aktivnosti od kojih je 8 realizovanih, 1 djelimično realizovana i 2 nerealizovane aktivnosti. Operativni cilj broj 3 odnosi se na unapređenje ravnopravnosti polova i borbu protiv nasilja nad ženama. Fokus je na podizanju svijesti o nasilju zasnovanom na rodu, pružanju odgovarajuće edukacije stručnjacima koji rade s ovom tematikom, kao i na sprovođenju programa namijenjenih počiniocima nasilja, s ciljem sprječavanja dodatne traumatizacije žrtava.

Operativni cilj 4 „**Uspostavljanje i jačanje specijalizovanih usluga u skladu sa Konvencijom i pružanje zaštite i podrške žrtvama i svjedocima svih oblika nasilja obuhvaćenih Konvencijom, kako bi se obezbijedila osnovna ljudska prava i bezbjednost žrtve**” sadržao je 9 aktivnosti od kojih su 4 djelimično realizovane, dok je 5 uspješno realizovanih aktivnosti. Tokom izvještajnog perioda, djelimično su realizovane aktivnosti poput razvoja metodologije za analizu Protokola o postupanju, prevenciji i zaštiti od nasilja i distribucije informativnih materijala za žrtve, dok se implementacija preostalih ciljeva nastavlja.

Operativni cilj 5 „**Obezbijediti efikasniji zakonodavni okvir za sprečavanje nasilja nad ženama, koji je usklađen sa Konvencijom kako bi se se žrtve zaštitile od dalje viktimizacije i osigurala snažna intervencija i procesuiranje od strane organa za sprovođenje zakona**” sadržao je 7 aktivnosti od kojih su tri djelimično realizovane i četiri u potpunosti realizovane aktivnosti. Poseban napredak ostvaren je kroz jačanje institucionalnog odgovora i edukaciju stručnog osoblja, iako je potrebno dodatno unaprijediti resurse i međusektorsku saradnju kako bi se obezbijedila potpuna implementacija svih predviđenih mjera.

Operativni cilj 6 „**Osigurati adekvatne zakonske uslove da se istrage i sudski postupci sprovede bez neopravdanog odlaganja, kako bi se obezbijedili djelotvorna istraga i sudski postupak za sva krivična djela obuhvaćena ovom Konvencijom.**” sadržao je 3 aktivnosti od kojih su dvije realizovane i jedna nerealizovana aktivnost. Poseban fokus stavljen je na jačanje institucionalnih kapaciteta i smanjenje proceduralnih prepreka, ali je potrebno dodatno unaprijediti koordinaciju između pravosudnih organa i drugih institucija kako bi se osigurala potpuna implementacija svih planiranih mjera. Napori su usmjereni na minimizaciju kašnjenja u procesuiranju slučajeva i jačanje podrške žrtvama tokom sudskih postupaka.

Operativni cilj 7 „**Osigurati praktičnu primjena člana 52. Zakona o strancima koji omogućava migrantkinjama koje su žrtve rodno zasnovanog nasilja da dobiju, iz humanitarnih razloga, autonomnu dozvolu boravka i razviju rodno osjetljive smjernice koje imaju za cilj povećanje svijesti relevantnih aktera o posebnim potrebama zaštite za žene koje traže azil koje su žrtve ili su u opasnosti od rodno zasnovanog nasilja.**” sadržao je 3 aktivnosti od kojih su sve tri uspješno realizovane. Kroz ove aktivnosti osigurana je bolja zaštita migrantkinja, uključujući pružanje pravnih informacija o njihovim pravima i jačanje kapaciteta relevantnih institucija za rad sa ranjivim grupama. Takođe, usvojene

smjernice i povećana koordinacija među institucijama doprinose efikasnijoj zaštiti žena koje su izložene nasilju, čime je unapređena njihova sigurnost i prava tokom postupka azila.

OBLAST 1 POGLAVLJE 1		POGLAVLJE I (ciljevi, definicije, princip jednakosti i nediskriminacije, opšte obaveze)								
OPERATIVNI CILJ 1		Obezbijediti unapređenje i zaštitu prava svih, a posebno žena i osoba drugačijih rodnih identiteta kako u javnoj tako i u privatnoj sferi kroz prepoznavanje rodno zasnovanog nasilja								
INDIKATORI		Nivo usklađenosti zakona za rodno zasnovano nasilje i bolji pristup specijalizovanim uslugama			Početna vrijednost 2023. godina Definicija rodno zasnovanog nasilja nije definisana u relevantnom zakonu		Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta 2025 godina. 50% zakona usklađeno		Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 2027 godina. 100% zakona usklađeno	
Aktivnost koja utiče na realizaciju	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Izvor finansiranja			
1.1. Uskladiti definicije rodno zasnovanog nasilja u zakonodavstvu sa definicijama utvrđenim u Istanbulskoj konvenciji i osigurati djelotvornu primjenu u praksi	Usklađenost relevantnih zakona/ podzakonskih akata/ strategija/ politika sa definicijom „rodno zasnovano nasilje“, definicije „ROD“, „žrtva“ u skladu sa Konvencijom.	Ministarstvo pravde Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije	IV kvartal 2023	IV kvartal 2027	Definicija „žrtve“ propisana je Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku, koji se nalazi u Evropskoj komisiji radi dobijanja komentara i sugestija.		Redovna sredstva			
1.2. Osigurati pristup svim ženama i osobama drugačijih rodnih identiteta - na jednakoj osnovi specijalizovanim službama za podršku, posebno romskih i egipćanskih žena, LGBTQ žena, žena s invaliditetom i žena koje žive u ruralnim područjima kada	Broj i vrsta specijalizovanih službi za podršku ženama sa iskustvom nasilja, kao i romskih i egipćanskih žena, žena s invaliditetom i žena koje žive u ruralnim područjima Broj žena i djevojčica kojima je obezbijeđen pristup specijalizovanim uslugama podrške posebno ugroženih kategorija žena / romskih i egipćanskih	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije	IV kvartal 2023	IV kvartal 2027	Broj licenciranih pružalaca specijalizovanih usluga podrške ženama sa iskustvom nasilja, uključujući romske i egipćanske žene, žene s invaliditetom i žene koje žive u ruralnim područjima,					

traže zaštitu od nasilja

žena, žena s invaliditetom, žena koje žive u ruralnim područjima i žena drugih manjinskih naroda i nacionalnih zajednica

povećao se na 25 u 2024. godini, što predstavlja značajan napredak u dostupnosti usluga i podrške za ove ranjive grupe.

Tokom izveštajnog perioda, uslugu smeštaja u prihvatilištu/skloništu koristilo je ukupno 309 žena i djece, među kojima 71 pripadnica RE zajednice, 15 žena sa invaliditetom, 30 žena iz ruralnih područja i 50 pripadnica manjinskih naroda i nacionalnih zajednica. Pored usluge smeštaja skloništa/prihvatilišta, pružila su ukupno 6.280 drugih specijalizovanih usluga, uključujući psihološku pomoć, pravno savetovanje, usluge poverljivog lica i druge vrste podrške namenjene

žrtvama
nasilja.

Na Nacionalnoj
SOS liniji za
žrtve nasilja u
porodici
registrovano je
2.894 poziva u
2023. godini,
dok je u 2024.
godini taj broj
iznosio 2.062.

Nacionalna
dječja
telefonska
linija zaprimila
je 636 poziva u
2023. godini,
dok je u 2024.
godini
zabilježeno 469
poziva.

OBLAST 2
POGLAVLJE II

POGLAVLJE II
Holistički odgovor na nasilje nad ženama

OPERATIVNI CILJ 2

Obezbijediti efikasne, sveobuhvatne i koordinisane politike u cijeloj državi kroz poboljšan institucionalni, finansijski i organizacioni okvir.

INDIKATORI

Zaposleni u CZSR, UP Zdravstvenim ustanovama, lokalnim samoupravam i Ministarstvima

Početna vrijednost 2023. godina

Povećati broj specijalizovanih stručnih radnika/ca u CZSR za oblast rodno zasnovanog nasilja i nasilja nad ženama

Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta 2025 godina.

Povećanje za 20%

Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 2027 godina.

Povećanje za 30%

Bolji finansijski resursi za prevenciju svih vidova nasilja obuhvaćenih konvencijom		Početna vrijednost 2023. godina			Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta 2025 godina.	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 2027 godina.	
Izdvajanje kroz sektorske analize		Izdvajanje kroz sektorske analize			Povećanje za 30%	Povećanje za 50 %	
Razvijena baza podataka za sve relevantne institucije		Početna vrijednost 2023. godina			Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta 2025 godina.	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 2027 godina.	
2-institucije		2-institucije			4-institucije	Povećanje za 50 % 6-institucija	
Aktivnost koja utiče na realizaciju	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Izvor finansiranja
2.1. Obezbijediti neophodne zakonodavne mjere za usvajanje i primjenu sveobuhvatnih državnih politika koje obuhvataju sve relevantne mjere za sprečavanje i borbu protiv svih vidova nasilja	Broj akata (zakona, podzakonskih akata, strateških, nacionalnih i lokalnih planova) koji u središtu mjera, daju važnost rodno zasnovanom nasilju obezbijuju sprovođenje.	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije Ministarstvo pravde Ministarstvo zdravlja Lokalna samouprava	IV kvartal 2023	IV kvartal 2027	 Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije formiralo je radnu grupu za izradu novog Zakona o socijalnoj i dečjoj zaštiti, u kojoj su, pored predstavnika relevantnih institucija, uključeni i predstavnici nevladinih organizacija. Ovim korakom osigurano je učešće civilnog sektora u procesu izrade		Redovna sredstva

zakona, koji će se intenzivirati u narednom periodu.

Takođe, u toku je i izmjena Pravilnika o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje, suspenziju i oduzimanje licence za obavljanje djelatnosti socijalne i dječije zaštiti.

Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore, koji je usvojen u decembru 2023. godine, propisano je novo krivično djelo članom 214a „Prinudno zaključenje braka, vanbračne zajednice ili životnog partnerstva lica istog pola“

Ministarstvo pravde je pokrenulo postupak za izmjenu Zakona o zaštiti od nasilja u porodici. Shodno

					<p>preporuci Savjeta Evrope za sprečavanje i suzbijanje seksizma usvojen je Etički kodeks službenika i namještenika Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (2019. godine) kojim je između ostalog regulisana i prevencija i zaštita od seksualnog uznemiravanja.</p>	
<p>2.3. Obezbijediti održiv nivo finansiranja ženskih nevladinih organizacija koje vode specijalizovane usluge podrške za žene žrtve svih oblika nasilja, finansiranja kao što su dugoročni grantovi zasnovani na transparentnim postupcima nabavke;</p>	<p>Iznos i procenat izdvajanja sredstava iz godišnjeg budžeta dodijeljenih ženskim nevladinim organizacijama koje obezbjeđuju specijalizovane servise podrške zrtvama nasilja u odnosu na ukupna sredstva namijenjena sprečavanju i suzbijanju svih oblika nasilja prema ženama).</p> <p>Broj i vrsta zakona i politika u kojima je definisana koordinacija i saradnja između NVO i državnih organa u oblasti prevencije i zaštite od rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici</p>	<p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p> <p>Ministarstvo finansija</p> <p>NVO</p>	<p>IV kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije obezbijedilo je sredstva za podršku žrtvama rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici (skloništa/prihvatišta) u iznosu od 150.000 eura za 2023. godinu i 300.000 eura za 2024. godinu (utrošeno 200.000), uz dodatnih 300.000 eura obezbijeđenih putem</p>	<p>965.000 eura</p>

					sektorskih analiza. Takođe, kroz rješenja centara za socijalni rad, žrtvama je dodijeljeno 163.800 eura u 2023. godini i 151.200 eura u 2024. godini. Planirano je da se sredstva za funkcionisanje skloništa/prihvatišta povećaju u 2025. godini na ukupno 500.000 eura.	
2.5. Osigurati nezavisnost rada licenciranih ženskih nevladinih organizacija u pružanju specijalizovanih usluga ženama sa iskustvom nasilja u porodici, kao što su savjetovanje, sklonište, pravno zastupanje itd., bez obzira na upućivanje od strane Centara za socijalni rad.	Izmjenjeni pravilnici koji regulišu pružanje specijalizovanih usluga na način da osiguraju autonomiju i principe rada specijalizovanih servisa za žene i sa iskustvom rodno zasnovanog nasilja	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije NVO Zaštitnik ljudskih prava i sloboda	IV kvartal 2023	IV kvartal 2027	Nerealizovano	Redovna sredstva

<p>2.6. Uspostaviti jedno ili više zvaničnih tijela nadležnih za koordinaciju, sprovođenje, praćenje i procjenu politika i mjera za sprečavanje i borbu protiv svih vidova nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom. Ova tijela će koordinisano prikupljati podatke u skladu sa članom 10, vršiti analizu i objavljivati rezultate.</p>	<p>Osnovana koordinaciona tijela sa mandatom da prikupljaju podatke, koordinišu, sprovode, prate i procjenjuju sprovođenje politika i mjera za sprečavanje i suzbijanje svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom. Broj predstavnica iz relevantnih nevladinih organizacija u odnosu na broj članova/ica u Koordinacionim tijelima.</p> <p>Broj javno dostupnih izvještaja o aktivnostima iz mandata zvaničnih državnih koordinacionih tijela, na godišnjem nivou.</p>	<p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p> <p>MUP</p>	<p>IV kvartal 2023</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Ministarstvo unutrašnjih poslova je iniciralo da se na nivou Vladinog tijela formira Operativni tim za borbu protiv porodičnog nasilja i nasilja nad ženama, te je Odluka o formiranju ovog tima usvojena dana 22.02.2024. godine. Članovi Operativnog tima, pored službenika/ca MUP-a čine i predstavnici/e Uprave policije, Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Ministarstva zdravlja, Državnog tužilaštva, Vrhovnog suda i Višeg suda za prekršaje, uključujući i Savjet za građansku kontrolu rada policije i specijalizovane nevladine organizacije koje pružaju podršku žrtvama nasilja: Sigurna ženska kuća, Centar za ženska prava, SOS telefon za žene i djecu</p>	<p>Redovna sredstva</p>
--	---	--	------------------------	------------------------	---	-------------------------

					<p>žrtve nasilja Podgorica, Nacionalna SOS linija za žrtve nasilja u porodici i Centar za romske inicijative. <u>Zadatak</u> Operativnog tima je da, na osnovu Konvencije Savjeta Evrope o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) i nacionalnog zakonodavstva razmatra ukupnu praksu i kroz analizu reprezentativni h slučajeva i odgovarajućih izvještaja, informacija i mišljenja, radi na utvrđivanju daljih smjernica i inicijativa za svrsishodne promjene na planu javnih politika i institucionalne prakse u oblasti sprečavanja i zaštite od svih oblika porodičnog nasilja i nasilja nad ženama, obuhvaćenih Konvencijom uključujući i slučajeve ugovorenih</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					<p>dječjih brakova, sa posebnim, primarnim fokusom na postupanje i rad Uprave policije.</p> <p>Tim funkcioniše po principu jačanja koordinacije i uspostavljanja jedinstvene prakse, a namjera je i da se targetiraju slabe karike u lancu postupajućih institucija i da svojim djelovanjem utiče i inicira promjene.</p> <p><u>Fokus</u></p> <p>Operativnog tima jeste na analizi postupanja nadležnih institucija u konkretnim slučajevima nasilja u porodici, uočavanje propusta u sistemu, kako u određenim organima, tako i kod pojedinaca u profesionalno m smislu, u cilju eliminacije ponavljanja takvih događaja.</p> <p>Podrazumijeva jući i konstitutivnu,</p>		
--	--	--	--	--	---	--	--

tim je održao sedam redovnih i dvije elektronske sjednice; pored toga komunikacija članova, kad god je potrebno, intezivna je elektronskim putem.

Ukupno je analizirano devet slučajeva koji uključuju različite oblike porodičnog nasilja i nasilja nad ženama. U odnosu na svaki od slučajeva donijeti su zaključci i preporuke kojima bi se izbjeglo ponavljanje identifikovanih propusta u sprečavanju daljeg nasilja i pružanju podrške žrtvama.

Na osnovu analize, donijeto je ukupno 25 zaključaka, koji obuhvataju sledeće oblasti:

					<p>- Pобољшanje koordinacije između relevantnih institucija koje se bave zaštitom žrtava nasilja;</p> <p>- Unapređenje rada centara za socijalni rad;</p> <p>- Potreba za dodatnim edukacijama stručnih radnika koji su direktno uključeni u rad sa žrtvama;</p> <p>- Unapređenje zakonskog okvira kako bi se efikasnije sankcionisali počinioci nasilja;</p> <p>-</p> <p>Obezbeđivanje bolje zdravstvene i socijalne podrške za žrtve.</p> <p>U svom polugodišnjem radu, Operativni tim je imao dva značajna saopštenja za javnost koja se odnose na slučajeve nasilja nad ženama.</p> <p>U toku je izrada polugodišnjeg</p>		
--	--	--	--	--	---	--	--

Izvještaja o radu Tima.

**OBLAST 3
POGLAVLJE III**

PREVENCIJA

OPERATIVNI CILJ 3

Postizanje ravnopravnosti polova i sprečavanje nasilja nad ženama kroz podizanje svijesti o rodno zasnovanom nasilju, adekvatne obuke svih stručnjaka, kao i kroz programe za počinioce nasilja kako bi se spriječila sekundarna viktimizacija žrtava rodno zasnovanog nasilja.

INDIKATORI

Broj kampanja kojim bi se podigla svijest o jednakosti muškaraca i žena i povećao broj prijava nasilja

Početna vrijednost 2023. godina

Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta 2025 godina.

Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 2027 godina.

1-kampanja

5-kampanja

7-kampanja

Škole u kojima je prisutan nastavni materijal o rodnoj ravnopravnosti

Početna vrijednost 2023. godina

Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta 2025 godina.

Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 2027 godina

0

50%

70%

Veći broj edukacija za sve profesionalne grupe koje dolaze u kontakt sa žrtvama nasilja

Početna vrijednost 2023. godina

Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta 2025 godina.

Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 2027 godina

Izrada i sprovođenje obuka stručnjaka za rad sa počiniocima nasilja		Početna vrijednost 2023. godina		Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta 2025 godina.		Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 2027 godina	
		0		3-obuke		5-obuka	
Osigurati akreditovan program za rad sa počiniocima nasilja kako bi se osiguralo sprovođenje zaštitne mjere-obavezni psiho-socijalni tretman za počinioce nasilja		Početna vrijednost 2023. godina		Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta 2025 godina.		Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 2027 godina	
		0		1-program		2-programa	
Aktivnost koja utiče na realizaciju	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Izvor finansiranja
							
3.1. Redovno i na svim nivoima, sprovođenje kampanje ili programe podizanja svijesti, uključujući i saradnju sa državnim institucijama za ljudska prava i tijelima za rodnu ravnopravnost, civilnim društvom i nevladinim, posebno ženskim, organizacijama, a u cilju podizanja svijesti i razumijevanja šire javnosti različitih manifestacija svih vidova nasilja obuhvaćenih Konvencijom, njihovih	<p>Broj sprovedenih kampanja ili programi podizanja svijesti</p> <p>Broj i vrste kampanja posvećenih romskim i egipćanskim ženama, pripadnicama manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica i njihovom pojačanom izloženošću nasilju, prinudnom braku i silovanju.</p> <p>Broj i vrste kampanja posvećenih ženama sa invaliditetom njihovom pojačanom izloženošću nasilju, prinudnom braku i silovanju.</p> <p>Broj i vrsta informativnih kampanja/materijala o postojećim mehanizmima/servisima podrške posebno za osobe sa iskustvom</p>	<p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p> <p>Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava</p> <p>Ministarstvo unutrašnjih poslova</p> <p>Ministarstvo zdravlja</p> <p>Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija</p> <p>Lokalne samouprave</p> <p>Institut za javno zdravlje Crne Gore</p>	IV kvartal 2023	IV kvartal 2027	<p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije u saradnji sa NVO SŽK, Fudbalskim, Rukometnim, Košarkaškim i Vaterpolo Savezom Crne Gore uz podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori organizovalo je kampanju za 16 dana aktivizma pod nazivom „Viđi sam nisi mali“.</p> <p>Predsjednica Opretnog tima za borbu protiv nasilja u porodici i nasilja nad ženama je</p>		<p>Donatorska sredstva</p> <p>33.000 eura</p>

<p>posljedica po djecu i potrebe da se takvo nasilje spriječi.</p>	<p>seksualnog nasilja, i nasilja u porodici</p>	<p>NVO</p>			<p>učestvovala u kampanji „Čuš psihičko nasilje, kako to misliš“, koju je sproveda Sigurna ženska kuća, a finansiralo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, jula 2023. godine.</p> <p>Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u saradnji sa NVO “Udruženje za podršku Roma i Egipćana”, iz Berana realizovala je radionice u IV kvartalu 2023 godine vezano za ostvarivanje prava i za štite od nasilja u porodici, prijevremenih ugovorenih brakova i prosjačenja na kojem je pohađalo 45 pripadnika/ca romske i egipćanske populacije. Sa ovom aktivnošću smanjiće se ova negativna pojava za 20% među pripadnicima/cama navedene populacije.</p>		
--	---	------------	--	--	---	--	--

Ministarstvo unutrašnjih poslova je bilo partner u realizaciji ove aktivnosti.

U periodu 17-18. oktobra 2024. godine, predstavnici/ce Uprave policije i Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima ovom prilikom informisali su srednjoškolce o rizicima i mogućim posljedicama upotrebe društvenih mreža i platformi, dječijoj pornografiji i drugim vidovima seksualne eksploatacije, zlostavljanja djece putem informacionih i komunikacionih tehnologija.

U školama realizovane preventivne aktivnosti – radionice za nastavnike/ce, učenike/ce. Kroz upisne kampanje se promoviše obrazovanje za RE kao preventivni mehanizam.

					<p>Takođe, u toku je pilotiranje saradnika za prevenciju vandalizma i vršnjačkog nasilja (prethodno urađena kvalifikacija zanimanja).</p> <p>Ženske nevladine organizacije kontinuirano sprovode kampanje i programe podizanja svijesti kojima promovišu specijalizovane servise pomoći i podrške za žrtve nasilja i informišu javnost o obavezama koje država ima iz Istanbulske konvencije.</p>	
<p>3.2. Jačanje razumijevanja o pitanjima jednakosti žena i muškaraca, nestereotipnih rodni uloga, uzajamnog poštovanja, nenasilnog razrješenja sukoba u međuljudskim odnosima, rodno zasnovanog</p>	<p>Izrada, prezentacija i distribucija uzrasno prilagođenog dopunskog nastavnog materijala za sadržaje u predmetnim programima za nastavnike i stručne saradnike škola.</p> <p>Uvođenje nastavnog materijala za dječake i djevojčice.</p>	<p>Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija</p> <p>ZZŠ</p> <p>CSO</p> <p>NVO</p>	<p>IV kvartal 2023</p>	<p>Kreirana društvena igra Vrapčiči ravnopravčiči nastala je u okviru projekta "Znanjem do ravnopravnosti", koji Udruženje Roditelji sprovodi u partnerstvu sa Udruženjem psihologa Crne Gore. Ideja je da se na</p>	<p>5.000 eura</p>	

<p>nasilja nad ženama.</p>					<p>interaktivan, kreativan, zabavan, drugačiji način kod dece, uzrasta od tri do šest godina, razvije odnos ravnopravnosti polova, u zajednici vršnjaka (vrtićima i školama), u okviru porodice. Sam proces kreiranja igre bio je konsultativni i uključio stručnjake iz oblasti rada s decom i rodne ravnopravnosti, vaspitače i stručne saradnike zaposlene u vrtićima i osnovnim školama, ali i roditelje. Konačno, provjerena je s decom. U fazi je odobravanja kod ZZŠ.</p>		
<p>3.3. Sprovoditi obuke za nadležne stručnjake koji se bave žrtvama odnosno učiniocima svih djela nasilja obuhvaćenih Konvencijom o sprečavanju i otkrivanju takvog nasilja, jednakosti između žena i muškaraca, potrebama i</p>	<p>Broj obučениh profesionalaca/-ki koji/-e rade sa žrtvama svih oblika nasilja obuhvaćenih Konvencijom;</p> <p>Broj obučениh profesionalaca/-ki koji/-e rade sa i učiniocima svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom</p>	<p>Uprava za ljudske resurse</p> <p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p> <p>Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava</p>	<p>IV kvartal 2023</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>U 2023. i 2024. godini na ovu temu obučeno je ukupno 135 sudija i državnih tužilaca.</p> <p>U sistemu socijalne i dječje zaštite ukupan broj učesnika koji su pohađali pomenute obuke je 154.</p>		<p>Donatorska sredstva</p> <p>1000 eura</p>

<p>pravima žrtava, kao i o sprečavanju sekundarne viktimizacije sa posebnim osvrtom na žene sa invaliditetom, romkinje i Egipćanke, LGBTQ žene.</p>	<p>Broj akreditovanih programa obuke koji obuhvataju sve oblike nasilja nad ženama prepoznatih Istanbulskom konvencijom</p> <p>Broj obuka za profesionalce/-ke koji/-e rade sa žrtvama ili učiniocima svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, koje su podržane od strane države, u odnosu na ukupni broj obuka koje su kreirale i realizovale ženske nevladine organizacije, na godišnjem nivou. Sprovoditi kratkoročnu i dugoročnu evaluaciju</p>	<p>Ministarstvo unutrašnjih poslova</p> <p>Ministarstvo zdravlja</p> <p>Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija</p> <p>Zavod za socijalnu i dječiju zaštitu</p> <p>NVO</p> <p>COSDT</p> <p>Institut za javno zdravlje Crne Gore</p>			<p>Zavod za socijalnu i dječju zaštitu akreditovao je 2 programa obuke, dok je još 9 važećih programa koji su akreditovani ranije. Ukupno je realizovano 9 akreditovanih programa obuke, od kojih je jedna realizacija obuka plaćena iz budžeta Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu, a ostale iz budžeta organizacija koje su realizovale obuke.</p> <p>Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava – Odjeljenje za poslove rodne ravnopravnosti i kancelarija UNDP-ja u Crnoj Gori u partnerstvu sa ambasadama Češke Republike i Austrije u Crnoj Gori, Delegacijom Evropske unije, organizovali su seriju događaja u</p>		
---	--	---	--	--	--	--	--

sklopu globalne kampanje „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama“. Pod zajedničkim nazivom „Razgovori o rodnoj ravnopravnosti“, ovi događaji su okupili preko 400 (četiri stotine) relevantnih aktera/ki.

Tokom 2024. u saradnji sa Zavodom za školstvo i odjeljenjem za borbu protiv trgovine ljudima, organizovane su dvije dvodnevne obuke za nastavni kadar “Obrazovni sistem u prevenciji trgovine decom, sklapanja nedozvoljenih brakova i ekonomske eksploatacije dece”. Obuku je prošlo 45 nastavnika/ca.

<p>3.4. Podrška programima koji imaju za cilj da učinioci nasilja u porodici nauče i usvoje nenasilno ponašanje u međuljudskim odnosima u pogledu sprečavanja daljeg nasilja i izmjene obrazaca nasilnog ponašanja.</p>	<p>Donijet novi Pravilnik o bližem načinu određivanja i sprovođenja zaštitne mjere obaveznog psihosocijalnog tretmana</p> <p>Broj i vrsta mjere zaštite i mjere bezbjednosti koji imaju za cilj rad sa počiniocima nasilja.</p> <p>Broj izrečenih zaštitnih mjera – obavezni psihosocijalni tretman za počinioce nasilja;</p> <p>Broj učinilaca nasilja u porodici koji su pohađali programe za usvajanje nenasilnog ponašanja u međuljudskim odnosima, kao i procenat u odnosu na ukupan broj učinilaca nasilja u porodici, na godišnjem nivou.</p> <p>Broj obučениh stručnjaka za rad sa učiniocima nasilja u porodici, kako bi se sprovođenje mjere psiho-socijalnog tretmana obavljalo u skladu sa zakonom i propisanim standardima</p> <p>Broj izvršenih kontrola nad stručnjacima za rad sa učiniocima nasilja u porodici kako bi se zaštitna mjera sprovođila u skladu sa propisanim standardima</p>	<p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p> <p>Ministarstvo zdravlja</p> <p>Sudovi za prekršaje</p> <p>Ministarstvo pravde</p> <p>UIKS</p> <p>CODST</p> <p>Institut za javno zdravlje Crne Gore</p>	<p>IV kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Nerealizovano</p>	<p>Novi rok I kvartal 2025</p>	<p>Redovna sredstva</p>
--	---	---	------------------------	------------------------	-----------------------------	--------------------------------	-------------------------

<p>3.5. Sprovoditi programe za počinioce nasilja koji nisu isključivo bazirani na medicinskom tretmanu zlopotrebe supstanci i mentalnih problema i da uspostaviti obavezne smjernice programe psihosocijalnog tretmana koji su definisani članom 20. stavom 5. i članom 25. ZZNP-a. I ojačati kapacitete zdravstvenih ustanova za njihovo sprovođenje</p>	<p>Usklađene smjernice sa Pravilnikom o bližem načinu određivanja i sprovođenja zastitne mjere obaveznog psihosocijalnog tretmana</p> <p>Sprovođenje smjernica o sprovođenju zaštitne mjere obaveznog psihosocijalnog tretmana za počinioce nasilja Broj obučениh stručnjaka koji učestvuju u postupku predlaganja i izricanja mjere psiho-socijalnog tretmana obavljalo u skladu sa zakonom.</p> <p>Dizajniran i uspostavljen program za počinioce nasilja baziran na psihosocijalnom tretmanu koji ima fokus na rešavanje nasilnog ponašanja i direktnu vezu sa nasiljem u porodici kao zlopotrebom moći</p> <p>Broj sprovedenih programa i broj lica obuhvaćenih programima</p> <p>Procenat polaznika programa za učinioce nasilja u porodici koji su ponovili krivično djelo u periodu praćenja od 1, 3 i 10 godina, u odnosu na ukupni broj polaznika ovih programa.</p>	<p>Ministarstvo zdravlja</p> <p>Institut za javno zdravlje Crne Gore</p> <p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p>	<p>III kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Nerealizovano</p>	<p>Donatorska sredstva</p>
--	---	--	-------------------------	------------------------	-----------------------------	----------------------------

<p>3.6. Podsticati privatni sektor, sektor za informacione i komunikacione tehnologije i sredstva javnog informisanja, uz dužno poštovanje slobode govora i njihove nezavisnosti, da učestvuju u razradi i sprovođenju politika i da uspostave pravilnike i standarde za sprječavanje nasilja nad ženama i veće poštovanje njihovog dostojanstva</p>	<p>Broj obuka sprovedenih za predstavnike medija, o etičkom izvještavanju po pitanjima svih oblika nasilja nad ženama a posebno porodičnog i seksualnog nasilja</p> <p>Uključenost privatnog sektora u informativne kampanje i promociju ženskih prava</p>	<p>Ministarstvo kulture i medija</p> <p>Agencija za elektronske medije</p> <p>NVO</p>	<p>IV kvartal 2023</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Održana je dvodnevna radionica na temu “Efikasno sprovođenje mobilnih telefona u produkciji novinskih priloga i rodna ravnopravnost u medijima” sa posebnim naglaskom na izazove i značaj rodno osjetljivih pristupa u novinarstvu. Segment “Jezik je moć- Rodno osjetljivi jezik” predstavljeno je korišćenje rodno inkluzivnog jezika i na taj način učesnici/ce (novinari/ke) su imali priliku da primjene praktične primjere kako se rodno osjetljivi termini mogu primijeniti u različitim situacijama u medijima.</p> <p>U toku realizacija projekta „Rodna etika kao medijska politika koju sprovodi NVO „Sistem“</p>	<p>Redovna sredstva</p>
---	--	---	------------------------	------------------------	---	-------------------------

					podržan od strane MLJMP.	
3.7. Razvoj digitalnih i vještina (samo) zaštite djece, roditelja i nastavnika za štetne sadržaje seksualne ili nasilne prirode	Osmišljavaje i sprovođenje tematskih sadržaja i radionica Broj radionica i broj obučanih Broj obuka i broj učesnika/ca na temu postupanja u informaciono-komunikacionom okruženju	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija ZZŠ CSO NVO	I kvartal 2024		Urađeni sadržaji kroz portal Digitalna škola – u odnosu na protokole za prevenciju nasilja, bezbjednost na internetu, definicije i pokazatelji nasilja, online nasilje, itd.	10.000 eura
3.8. Edukacija predstavnika nadležnih institucija na temu „Zloupotrebe tuđeg snimka, fotografije, portreta, audio zapisa ili spisa sa seksualno eksplicitnim sadržajem tzv. osvetnička pornografija“	Realizovana jedna godišnje radionica sa najmanje 20 predstavnika institucija	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije Ministarstvo pravde Uprava policije Predstavnici sudova COST	I kvartal 2024	IV kvartal 2027	Prema podacima kojima raspolaže MUP/ Direkcija za obuke i stručno usavršavanje, policijski službenici su u odnosu na predmetnu aktivnost pohađali obuku “Digitalne istrage i tehnike intervjuisanja usmjerenog na žrtve “, 13-17.05.2024, u organizaciji IOM, EU4fast i	Donatorska sredstva 4.000 eura

					<p>SE, 2 pol. Službenika/ca (1M,1Ž)</p> <p>Tema “Osvetnička pornografija”, obrađuje se u okviru uvodnog modula o sajber kriminalu koji se sprovodi jednom godišnje, u skladu sa Godišnjim programom obuka Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.</p> <p>COSDT je realizovao jednu obuku u 2023. godini i jednu obuku u 2024. godini. Obuka je namijenjena sudijama/kinjama i državnim tužiocima/teljama.</p>	
<p>3.9. Edukacija predstavnika nadležnih institucija na temu “Borba protiv nasilja u porodici, dječijih ugovorenih brakova i prosjačenja”</p>	<p>Realizovana jedna radionica sa najmanje 20 predstavnika institucija</p>	<p>Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava</p> <p>NVO</p> <p>Predstavnici sudova</p>	<p>IV kvartal 2023</p>	<p>28. i 30. juna 2023. godine Kancelarija Ujedinjenih nacija za pitanja droge i kriminala (UNODC), u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u okviru projekta</p>	<p>Donatorska sredstva</p> <p>10.000 eura</p>	

„Sprečavanje nekažnjivosti trgovaca ljudima i podrška žrtvama trgovine ljudima u Jugoistočnoj Evropi” organizovala je radionicu posvećenu multisektorskom pristupu u sprječavanju i suzbijanju trgovine ljudima u svrhu sklapanja nedozvoljenih brakova i eksploatacije dece cilju prosjačenja pod nazivom ”Krivičnopravni odgovor Crne Gore protiv sklapanja nedozvoljenih brakova i eksploatacije djece u cilju prosjačenja”.

Radionica je imala devetnaest (19) predstavnika/c a od kojih sedam (7) predstavnika/c a pravosuđa (4 sudija/tkinja i 3 državna tužioca/teljke).

2–14. decembar 2023. godine -

					<p>Kancelarija Ujedinjenih nacija za pitanja droge i kriminala (UNODC) u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao aktivnu obuku za učesnike/ce iz sudstva, Državnog tužilaštva i Uprave policije na temu "Finansijske istrage u predmetima trgovine ljudima u cilju sklapanja nedozvoljenog braka i eksploatacije djece u cilju prosjačenja". Obuci je prisustvovalo 19 učesnika/ca (3 sudija/kinja i 6 državna/ne tužioca/teljke i 6 predstavnika/ce Ministarstva unutrašnjih poslova / Uprave policije).</p>		
--	--	--	--	--	--	--	--

<p>3.10. Promocija licenciranih servisa koji se bave pitanjem dječjeg nedozvoljenog i ugovorenog braka</p>	<p>Broj i vrsta promotivnih materijala</p>	<p>Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava NVO</p>	<p>IV kvartal 2023</p>		<p>Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je podržalo NVO "OFK Nikšić" u organizovanju radionice u Podgorici, dana 18.10.2024. godine, na kojoj je učestvovalo 25 roditelja.</p>		<p>Donatorska sredstva 10.000 eura</p>
<p>3.11. Organizovati edukativnu radionicu za romsku i egipćansku populaciju o uzrocima, rasprostranjenosti i posljedicama nasilja, pravima žrtava i insitucijama koje pružaju zaštitu, sa kontaktima institucija</p>	<p>Organizovana jedna radionica za najmanje 20 učesnika</p>	<p>Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije Uprava policije Ženske NVO</p>	<p>IV kvartal 2023</p>		<p>Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u saradnji sa NVO "Udruženje za podršku Roma i Egipćana", iz Berana realizovala je radionice u IV kvartalu 2023 godine vezano za ostvarivanje prava i za štite od nasilja u porodici, prijevremenih ugovorenih brakova i prosjačenja na kojem je pohađalo 45 pripadnika/ca romske i egipćanske populacije. Sa ovom aktivnošću smanji će se ova negativna pojava za 20% među pripadnicima/cama navedene</p>		<p>Donatorska sredstva 10.000 eura</p>

populacije .
Ministarstvo unutrašnjih poslova je bilo partner u realizaciji ove aktivnosti.

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u saradnji sa NVO "OFK Nikšić" realizovala radionicu o važnosti obrazovanja za pripadnike/ca romske i egipćanske populacije. Održana je dana 25.10.2024. godine u Podgorici, na kojoj je učestvovalo 20 roditelja.

**OBLAST
 POGLAVLJE IV**

ZAŠTITA I PODRŠKA

OPERATIVNI CILJ 4

Uspostavljanje i jačanje specijalizovanih usluga u skladu sa Konvencijom i pružanje zaštite i podrške žrtvama i svjedocima svih oblika nasilja obuhvaćenih Konvencijom, kako bi se obezbijedila osnovna ljudska prava i bezbjednost žrtve

INDIKATORI

Licenciranje specijalizovanih uslugama za žrtve rodno zasnovanog nasilja u skladu sa Istanbulskom konvencijom

Početna vrijednost 2023. godina

Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta 2025 godina.

Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 2027 godina.

3-usluge

4-usluge

6-usluga

Broj mjesta za zbrinjavanje žrtava nasilja nad ženama i nasilja u porodici

Početna vrijednost 2023. godina

Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta 2025 godina

Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 2027 godina.

38

50

62

Broj uspostavljenih servisa podrške žrtvama ugovorenih brakova, progona i seksualnog nasilja	<i>Početna vrijednost 2023. godina</i>	0	<i>Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta 2025 godina</i>	3	<i>Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 2027 godina.</i>	5	
Broj kriznih centara za slučajeve seksualnog nasilja	<i>Početna vrijednost 2023. godina</i>	0	<i>Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta 2025 godina</i>	1	<i>Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta 2027 godina.</i>	3	
Aktivnost koja utiče na realizaciju	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Izvor finansiranja
4.1. Jačati usklađenost svih relevantnih ustanova sa postojećim obavezama vezanim za saradnju u predmetima nasilja u porodici, s ciljem što djelotvornijeg intervensiranja i poštovanja prava i potreba žrtava	<p>Analiza efikasnosti Protokola o postupanju, prevenciji i zaštiti od nasilja nad ženama i nasilja u porodici;</p> <p>Utvrđene izmjene i dopune Protokola o postupanju, prevenciji i zaštiti od nasilja nad ženama i nasilja u porodici u skladu sa nalazima Analize efikasnosti;</p> <p>Uspostavljeni programi obuke multisektorskog karaktera zasnovani na Protokolu</p> <p>Broj obuka i broj polaznika/ca obuka</p>	<p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p> <p>Ministarstvo pravde</p> <p>Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava</p> <p>Ministarstvo unutrašnjih poslova</p> <p>NVO</p> <p>Institucije potpisnice</p>	IV kvartal 2024		Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, u saradnji sa Kancelarijom Savjeta Evrope u Crnoj Gori, razvilo je metodologiju čiji je osnovni cilj identifikovanje snaga i slabosti u implementaciji Protokola o postupanju, prevenciji i zaštiti od nasilja nad ženama i nasilja u porodici u Crnoj Gori.		Redovna sredstva

					<p>Metodologija se temelji na terenskom istraživanju i analizi dostupnih podataka institucija i nevladinih organizacija koje se bave zaštitom žrtava. Pored metodologije, izrađen je i upitnik koji će se koristiti u procesu prikupljanja podataka.</p>	
<p>4.2. Osigurati da žrtve dobiju odgovarajuće i blagovremene informacije o raspoloživim uslugama podrške i zakonskim mjerama na jeziku koji razumiju.</p>	<p>Broj izrađenih i distribuiranih plakata, letaka, i informatora</p> <p>Broj informativnih događaja, medijskog izvještavanja</p> <p>Broj sastanaka, događaja sprovedenih u cilju proaktivnijeg pristupa stručnjaka svih relevantnih institucija u informisanju žrtve o dostupnim zakonskim mjerama i podršci (koje pružaju specijalizovane službe podrške ili zakonske agencije).</p>	<p>Vrhovni sud</p> <p>Ministarstvo pravde</p> <p>Ministarstvo unutrašnjih poslova</p> <p>NVO</p>	<p>II kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Uprava policije u kontinuitetu upoznaje žrtvu nasilja o svim preduzetim mjerama i radnjama, i ishodu postupka i to na jeziku koji razumije. Ukoliko se radi o žrtvi koja ne razumije naš jezik, angažuje se sudski tumač.</p> <p>Poslata je i instrukcija svim Odjeljenjima bezbjednosti da se na zapisnik o obavještenjima prikupljenim od građanina, žrtve upoznaju sa svojim pravima.</p>	<p>10. 000 eura</p>

					<p>Preduzeti su koraci na sprovođenju kampanje o povećanju stepena informisanosti o besplatnoj pravnoj pomoći za žrtve rodno zasnovanog nasilja, uključujući žrtve trgovine ljudima. Sa fokusom na poštovanju ljudskih prava i zaštiti, a na inicijativu Vrhovnog suda Crne Gore i Ministarstva unutrašnjih poslova, uz pomoć međunarodnih organizacija, izrađen je informativni materijal u cilju povećanja stepena informisanosti o besplatnoj pravnoj pomoći. Ovaj materijal, na pet jezika: crnogorskom, engleskom, albanskom, farsi i ukrajinskom, pruža informacije šta dodijeljena besplatna pravna pomoć obuhvata, ali i kontakt telefone svih službi za besplatnu pravnu pomoć</p>		
--	--	--	--	--	--	--	--

pri osnovnim sudovima u Crnoj Gori, kojima se lica mogu obratiti u cilju informisanja i u konačnom, ostvarenja ovog prava.

U susret obilježavanju 18. oktobra – Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima, Ministarstvo unutrašnjih poslova distribuiralo je pomenuti informativni materijal nadležnim institucijama koji će, vjerujemo, biti koristan dodatni alat u pružanju informacija žrtvama trgovine ljudima kada je besplatna pravna pomoć u pitanju. Ovoj aktivnosti prethodile su 3 radionice koje je organizovalo Ministarstvo unutrašnjih poslova u saradnji sa Vrhovnim sudom i uz podršku Međunarodne organizacije za migracije IOM, Kancelarije

**GIZ-a i
Programske
kancelarije
Savjeta
Evrope, na
temu „Jačanje
kapaciteta
lokalnih
zajednica u
identifikaciji i
pravnoj
podršci
žrtvama
trgovine
ljudima“, koji
su održani u
periodu od 23.
septembra do
1. oktobra
2024. godine, u
Bijelom Polju,
Podgorici i
Tivtu.**

**Na ovim
skupovima,
koji su okupili
60 učesnika –
predstavnik
lokalnih
samouprava,
sudstva,
tužilaštva,
policije,
inspekcije rada
i centara za
socijalni rad,
promovisan je
i institut
besplatne
pravne pomoći
koja je
dostupna
žrtvama rodno
zasnovanog
nasilja,
uključujući i
žrtve trgovine
ljudima.**

<p>4.3. Osigurati da žrtve imaju pristup uslugama koje omogućavaju njihov oporavak od nasilja, odgovarajuće usluge, kao i adekvatnu opremljenost ovih službi i obučenost zaposlenih za pomoć žrtvama i upućivanje na odgovarajuće službe</p>	<p>Vrsta i broj pruženih usluga opšte podrške žrtvama radi oporavka od svih oblika nasilja obuhvaćenih Istanbulsom Konvencijom.</p> <p>Broj korisnica kojima su pružene usluge opšte podrške radi oporavka od svih oblika nasilja obuhvaćenih Istanbulsom Konvencijom.</p>	<p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p> <p>Ministarstvo zdravlja</p> <p>Ministarstvo javne uprave</p> <p>Ministarstvo pravde</p> <p>NVO</p> <p>ZZZCG</p>	<p>IV kvartal 2023</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Opšte mjere zaštite za žrtve nasilja u Crnoj Gori uključuju brzu reakciju i saradnju različitih institucija. Policija je obavezna da odmah reaguje na prijave nasilja, preduzme zaštitne mjere, obezbijedi sigurnost žrtvama i, po potrebi, pruži pomoć u pronalaženju sigurnog smještaja. Takođe, policija mora informisati žrtve o njihovim pravima i obezbijediti zaštitu tokom postupka. Sudovi i tužilaštvo imaju obavezu da donesu zaštitne mjere kako bi spriječili dalje nasilje, uključujući naloge za izmeštanje iz stana i zabrane prilaska, te da sarađuju sa policijom i drugim institucijama na osiguravanju zaštite žrtava</p>	<p>Redovna sredstva</p>
---	--	--	------------------------	------------------------	---	-------------------------

					<p>tokom cijelog procesa. Centar za socijalni rad igra ključnu ulogu u pružanju podrške žrtvama, nudeći savjetodavne usluge, psihosocijalnu podršku, kao i materijalnu pomoć u skladu sa zakonom. Takođe, Centar organizuje terenske obilaske, saraduje sa obrazovnim i zdravstvenim institucijama i, kada je potrebno, kontaktira nevladine organizacije ili skloništa kako bi obezbijedio smještaj za žrtve.</p>		
--	--	--	--	--	---	--	--

<p>4.4. Obezbijediti da žrtve imaju informacije i pristup važećim nacionalnim i međunarodnim mehanizmima za individualne/kolektivne žalbe.</p>	<p>Broj individualnih/kolektivnih žalbi Evropskom sudu za ljudska prava; Broj prispjelih pritužbi građanki i građana instituciji Zaštitnika koji će se prikupljati na godišnjem nivou.</p> <p>Broj NVO koje pružaju besplatnu pravnu pomoć ženama žrtvama nasilja koje žele da podnesu ove žalbe i broj korisnica ove usluge.</p>	<p>Predstavnik/ca Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu</p> <p>Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore</p> <p>NVO</p>	<p>IV kvartal 2023</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Institucija Zaštitnika je sve vidljivija što je ocijenjeno i brojnim međunarodnim dokumentima. Što se tiče broja pritužbi institucije, statistika predmeta se detaljno obrađuje u godišnjem izvještaju koji se objavljuje na zvaničnoj web stranici. Kada je u pitanju rodno zasnovano nasilje iu 2023. godini u radu su bila dva (2) predmeta i jedan (1) predmet nasilja u porodici (dok je u 2022. godini bilo šest (6) predmeta i jedan (1) predmet nasilja u porodici koje za osnov imao starosnu dob; u 2021. godinu osam (8) predmeta rodno zasnovanog nasilja i dva (2)predmeta nasilje u porodici, u 2020. godini jedan (1) predmet rodno zasnovanog nasilja i ni jedan predmet</p>	<p>Redovna sredstva</p>
---	---	--	------------------------	------------------------	--	-------------------------

					<p>nasilje u porodici).</p> <p>Sve licencirane nevladine organizacije koje se bave ženskim pravima pružaju pravnu pomoć žrtvama kao dio svojih usluga, iako još uvijek ne postoje pravno regulisani standardi niti licencirane organizacije specijalizovane za pravnu pomoć.</p>	
<p>4.5. Omogućiti, odnosno osigurati neposredne kratkoročne i dugoročne specijalizovane usluge podrške za sve žene žrtve nasilja i njihovu djecu, bila izložena bilo kojem djelu nasilja obuhvaćenog Konvencijom.</p>	<p>Usklađenost relevantnih zakona/podzakonskih akta/strategije i politike koje definišu pružanje neposrednih kratkoročnih i dugoročnih specijalizovanih usluga podrške žrtvama obuhvaćenih ovom Konvencijom</p> <p>Broj specijalizovanih usluga pruženih žrtvama rodno zasnovanog nasilja;</p> <p>Broj licenciranih pružaoca usluga</p>	<p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p> <p>Ministarstvo zdravlja</p> <p>Ministarstvo pravde</p> <p>Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava</p> <p>Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija</p> <p>NVO</p>	<p>IV kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Ministarstvo pravde je formiralo Radnu grupu za izradu Strategije za zaštitu prava žrtava.</p> <p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije licenciralo je 25 pružalaca usluga za žrtve rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici.</p>	<p>Redovna sredstva</p>

<p>4.6. Obezbeđivanje odgovarajućih, lako dostupnih sigurnih kuća/skloništa u dovoljnom broju za siguran smještaj i proaktivnu pomoć žrtvama nasilja, posebno ženama i njihovoj djeci.</p>	<p>Osigurano jedno sklonište-prihvatište na 200.000 stanovnika uključujući i broj mjesta/kreveta u odnosu na broj stanovnika i njihova geografska raspoređenost na jugu, centralnom dijelu i sjeveru;</p> <p>Broj licenciranih skloništa-prihvatišta;</p> <p>Procenat izdvajanja iz godišnjeg budžeta namijenjen nesmetanom funkcionisanju sigurnih kuća i smještaju za žrtve, naročito žene i njihovu djecu, u odnosu na ukupni budžet za usluge u ovoj oblasti, na godišnjem nivou.</p>	<p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p> <p>NVO</p> <p>Lokalna samouprava</p>	<p>III kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>U cilju osiguravanja ravnopravnog pristupa specijalizovanim službama podrške za sve žene i osobe drugačijih rodnih identiteta, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije licenciralo je dva nova skloništa-prihvatišta za žrtve nasilja nad ženama i nasilja u porodici na jugu zemlje. Time sada imamo ukupno sedam skloništa-prihvatišta sa 78 smještajnih jedinica za žrtve nasilja. Pored toga, u okviru SOS telefona za žene i djecu žrtve nasilja, otvoreno je i sklonište za žrtve seksualne eksploatacije sa tri smještajne jedinice.</p> <p>Ovim se ispunjavaju standardi Istanbulske konvencije u</p>		<p>600.000 eura</p>
---	---	--	-------------------------	------------------------	--	--	---------------------

pogledu smještajnih kapaciteta za žrtve nasilja, osiguravajući adekvatnu dostupnost i geografski ravnomjernu raspodjelu usluga.

Procenat izdvajanja iz godišnjeg budžeta namijenjen nesmetanom funkcionisanju sigurnih kuća i smještaju za žrtve, naročito žene i njihovu djecu, u odnosu na ukupni budžet za usluge u ovoj oblasti, na godišnjem nivou za 2023. godinu iznosio je 13,37%, dok je procenat za 2024. iznosio godinu 27,09%.

<p>4.7. Obezbijediti uslove da se sve usluge sprovode na osnovu rodno osjetljivog razumijevanja nasilja u porodici, a u cilju osnaživanja ženskih žrtava i njihove djece.</p>	<p>Broj obučениh stručnih radnika i saradnika</p> <p>Broj organizacija i ustanova-pružaoca specijalizovanih usluga obuhvaćenih obukama</p>	<p>ZSDZ</p> <p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p> <p>UZK</p> <p>CODST</p> <p>NVO</p>	<p>IV kvartal 2023</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Na obukama sprovedenim u 2023. i 2024. godini obučeno je 11 savjetnika/ca u sudovima i državnim tužilaštvima, sa naglaskom na savjetnike/ce iz stručnih službi Višeg suda u Podgorici, Višeg suda u Bijelom Polju i Vrhovnog državnog tužilaštva. Obuke su prvenstveno namijenjene sudijama/kinjama i državnim tužiocima/teljicama, ali i savjetnici/cama iz sudova i Državnog tužilaštva često imaju priliku da budu učesnici/ce.</p> <p>Ukupan broj obučениh stručnih radnika/ca i saradnika/ca prema podacima Zavoda za socijalnu i dječiju zaštitu je 100.</p> <p>Ukupan broj pružaoca usluga čiji su zaposleni/e prošli</p>	<p>Redovna sredstva</p>
--	--	--	------------------------	------------------------	--	-------------------------

					pomenute obuke je 1o.	
<p>4.8. Omogućiti otvaranje odgovarajućih, lako dostupnih kriznih centara za slučajeve silovanja, ili centara za žrtve seksualnog nasilja u dovoljnom broju, koji žrtvama obezbjeđuju usluge ljekarskog i forenzičkog pregleda, podršku u slučaju traume i savjetovanje.</p>	<p>Izmjena Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti</p> <p>Donijeti Protokol o postupanju u slučajevima seksualnog nasilja nad ženama i djecom</p> <p>Donijeti Pravilnik o radu kriznog centra za žrtve seksualnog nasilja</p> <p>Uspostavljen minimum jedan centar za žrtve silovanja</p> <p>Broj žrtava silovanja ili seksualnog nasilja kojima je pružena specijalizovana usluga u kriznom centru ili centru za žrtve seksualnog nasilja, u odnosu na ukupan broj prijavljenih slučajeva tog nasilja</p> <p>Procenat izdvajanja iz državnog i lokalnog budžeta na godišnjem</p>	<p>Ministarstvo zdravlja</p> <p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p> <p>MUP</p> <p>UP</p> <p>VDT</p> <p>Ministarstvo pravde</p>	<p>IV kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	Nerealizovano	<p>Donacije</p>

	nivou namijenjen nesmetanom funkcionisanju kriznih centara za slučajeve silovanja ili centara za žrtve seksualnog nasilja					
4.9. Uspostaviti programe za podršku djeci svjedocima nasilja primjereno uzrastu djece svjedoka svih vidova nasilja obuhvaćenih Konvencijom	<p>Broj prijavljenih/akreditovanih programa obuka vezanih za primarnu, psihosocijalnu podršku djeci svjedocima nasilja</p> <p>Broj sprovedenih obuka vezanih za primarnu, psihosocijalnu podršku djeci svjedocima nasilja</p> <p>Broj institucija/ustanova koje su bile obuhvaćene obukama vezanih za primarnu, psihosocijalnu podršku djeci svjedocima nasilja</p>	<p>Ministarstvo pravde</p> <p>NVO</p> <p>Zavod za socijalnu i dječju zaštitu</p> <p>Uprava za ljudske resurse</p>	II kvartal 2024	IV kvartal 2027	<p>Zavod za socijalnu i dječju zaštitu akreditovao je 4 programa obuke, dok je još 8 važećih programa koji su akreditovani ranije.</p> <p>Realizovano je 15 obuka vezanih za primarnu, psihosocijalnu podršku djeci svjedocima nasilja. Kada je riječ o sistemu socijalne i dječje zaštite, učesnici iz sledećih institucija su pohađali obuke: 138 učesnika/ca iz</p>	2000 e 45.000 eura

Broj stručnih radnika koji su prošli obuke vezane za primarnu, psihosocijalnu podršku djeci svjedocima nasilja
Broj djece koja su dobila psihosocijalnu zaštitu kod pružaoca usluga

centara za socijalni rad, 8 učesnika/ca iz dnevnih centara, 7 učesnika/ca iz Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije 6 učesnika/ca iz ZSDZ 6 učesnika/ca iz JU
Zavod "Komanški most", 6 iz domova starih, 2 učesnika/ca iz JU
Kakaricka gora, 2 učesnika/ca iz Dječjeg dom "Mladost", 2 učesnika/ca iz CKCG, 1 učesnik iz Strukovnog udruženja socijalnih radnik.
Obukama je prisustvovalo 38 učesnika/ca iz zdravstvenog sistema, 7 učesnika/ca iz sistema Uprave policije i pravosuđa, 6 učesnika/ca iz obrazovnog sistema, 5 učesnika/ca iz lokalnih samouprava, 5 učesnika/ca koji su zaposleni/e u nevladinom

sektoru i 1
učesnik/ca iz
medija. Ostali
učesnici/ce,
odnosno njih
25 u trenutku
pohađanja
obuka nijesu
bili u radnom
odnosu ili
nijesu naveli
naziv
poslodavca
kod kojeg su
zaposleni/e.

Ukupan broj
učesnika koji
su pohađali
obuke vezane
za primarnu,
psihosocijalnu
podršku djeci
svjedocima
nasilja je 265.

OBLAST V
POGLAVLJE V

POGLAVLJE V
MATERIJALNO KRIVIČNO PRAVO

OPERATIVNI CILJ 5

Obezbijediti efikasniji zakonodavni okvir za sprečavanje nasilja nad ženama, koji je usklađen sa Konvencijom kako bi se se žrtve zaštitile od dalje viktimizacije i osigurala snažna intervencija i procesuiranje od strane organa za sprovođenje zakona

Aktivnost koja
utiče na
realizaciju

Indikator rezultata i
postignute
vrijednosti na kraju
izvještajnog perioda

Institucije
odgovorne
za
sprovođenj
e aktivnosti

Datum
početka

Planirani
datum
završetka

Status
realizacije

Novi rok za
realizaciju
(uz
odgovaraju
će
obrazloženj
e)

Izvor
finansiranja

<p>5.1. Obezbijediti neophodne zakonodavne ili druge mjere da obezbijede žrtvama, u skladu s opštim principima međunarodnog prava, adekvatne građanske pravne lijekove protiv državnih organa i javnih ustanova koji nisu ispunili svoju dužnost i preduzeli neophodne preventivne i zaštitne mjere u okviru svojih nadležnosti</p>	<p>Broj i vrsta administrativnih i disciplinskih mjera za zaposlene u državnim organima definisane zakonodavnim okvirom</p> <p>Broj i vrsta prekršajnih prijava protiv državnih službenika u odnosu na njihovo postupanje u slučajevima nasilja u porodici;</p> <p>Broj i vrsta krivičnih prijava protiv državnih službenika u odnosu na njihovo postupanje u slučajevima nasilja u porodici;</p>	<p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p> <p>Disciplinska komisija Vlade Crne Gore;</p> <p>Ministarstvo unutrašnjih poslova</p> <p>Ministarstvo pravde</p> <p>Vrhovni sud</p> <p>VDT</p>	<p>IV kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>U 2023. godini na rad državnih tužilaca/teljki u predmetima koji se odnose na krivično djelo nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici iz čl.220 KZCG, podnijeto 5 pritužbi po kojima je Tužilački savjet dao mišljene da su neosnovane, od kojih je povodom jedne pritužbe ukazano postupajućem državnom tužiocu/teljki da je potrebno intenzivirati rad u predmetu i donijeti odluku, -za period od 1.1.2024. godine - do 01.10.2024. godine, Tužilačkom savjetu je podnijeto 5 pritužbi na rad državnih tužilaca/teljki u predmetima koji se odnose na krivično djelo iz člana 220 KZCG-a. Tužilački savjet je po 1 (jednoj) pritužbi podnijeo u</p>	<p>Redovna sredstva</p>
--	---	--	------------------------	------------------------	---	-------------------------

predmetu koji se odnosi na krivično djelo iz člana 220 KZCG-a, dao mišljenje da je neosnovana, dok po 4 (četiri) pritužbe Savjet nije donio odluku.

Nije bilo pokrenutih disciplinskih postupaka protiv državnih tužilaca/teljki, a u vezi postupanja/ne postupanja u predmetima formiranim zbog krivičnog djela nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici iz čl.220 KZCG, za period 2023. godina do 01.10.2024.godine.

Nije bilo formiranih krivičnih prijava protiv državnih tužilaca u vezi sa nezakonitim postupanjem u predmetima nasilja u porodici ili u porodičnoj zajednici, za traženi period (2023.godine do 1.10.2024.godine).

<p>5.2. Osigurati da se slučajevi nasilja obuhvaćeni Konvencijom, naročito porodično nasilje, uzmu se u obzir pri donošenju odluka o starateljstvu i pravu na posjetu, kako bi se osiguralo da ostvarivanje tih prava ne šteti pravima i bezbjednosti žrtve ili djece.</p>	<p>Broj postupaka u kojima je učiniocu nasilja privremenom određen model viđanja sa djetetom u kontrolisanim uslovima/pod nadzorom stručnih radnika, i Broj sudskih odluka u kojima je učinilac nasilja lišen prava na kontakt sa djetetom, u odnosu na ukupan broj sudskih postupaka u kojima se odlučuje o pravima na viđanje sa djetetom, na godišnjem nivou.</p>	<p>Ministarstvo pravde Vrhovni sud</p>	<p>I kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Ministarstvo pravde je formiralo Radnu grupu za izradu Strategije za zaštitu prava žrtava.</p>	<p>Redovna sredstva</p>
<p>5.3. Ukloniti proceduralne prepreke i ograničenja krivičnom gonjenju djela prinudnog braka i stvoriti uslove</p>	<p>Nastavak usklađivanja krivičnog zakonodavstva sa međunarodnim standardima; Broj pokrenutih postupaka za krivična djela Zaključenje</p>	<p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p>	<p>III kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore, koji je usvojen u</p>	<p>Redovna sredstva Donacije</p>

<p>za uspostavljanje servisa podrške žrtvama ugovorenih brakova</p>	<p>ništavog braka, Omogućavanje zaključenja nedozvoljenog braka i Vanbračna zajednica sa maloljetnikom, kao i trgovine ljudima u svrhu sklapanja nedozvoljenog braka u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnijetih relevantnim službama, na godišnjem nivo. Broj pravosnažnih sudskih presuda za krivična djela Zaključenje ništavog braka, Omogućavanje zaključenja nedozvoljenog braka i Vanbračna zajednica sa maloljetnikom u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnijetih relevantnim službama, na godišnjem nivo. Uspostavljeno Sklonište za žrtve dječjeg ugovorenog braka sa uvažavanjem konteksta iz kojeg dolaze romske djevojčice;</p>	<p>Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde</p>			<p>decembru 2023. godine, propisano je novo krivično djelo članom 214a „Prinudno zaključenje braka, vanbračne zajednice ili životnog partnerstva lica istog pola“</p> <p>Član 214a</p> <p>Tokom 2023. godine, evidentirano je 7 KD iz člana 216 KZCG- Vanbračna zajednica sa maloljetnikom (7 žrtava), dok je tokom 2024. godine, evidentirano 5 KD (5 žrtava).</p> <p>Tokom 2023. godine podnijete su 3 krivične prijave u cilju sklapanja nedozvoljenog braka i 6 prijava za prinudni rad i prosjačenje</p> <p>Do 01.11.2024. podnijeta je jedna prijava za nedozvoljeni brak u pokušaju i 9 prijava za</p>		
---	--	---	--	--	--	--	--

					prinudni brak i prosjačenje.		
--	--	--	--	--	---	--	--

<p>5.4. Formirati smjernice kojim bi se definisao način postupanja svih relevantnih institucija koje u toku svog rada mogu doći do saznanja da se neko dijete nalazi u riziku od prinudnog braka</p>	<p>Donijeta uputstva o načinu postupanja svih relevantnih institucija u slučajevima kada tokom svog rada dođu do saznanja da se neko dijete nalazi u riziku od prinudnog braka</p>	<p>Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije</p> <p>Ministarstvo pravde</p> <p>Ministarstvo zdravlja</p> <p>Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija</p> <p>Uprava policije</p>	<p>I kvartal 2024</p>	<p>Nacionalni plan za formalnu identifikaciju žrtava trgovine ljudima koji je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore 2020. godine nastao je kao rezultat prepoznavanja važnosti standardizovanog i usklađenog odgovora na problem trgovine ljudima kod svih oblika eksploatacije, pa samim tim i prudnih brakova, kao i činjenice da se nijedna pojedinačna zainteresovana strana ne može efikasno boriti protiv trgovine ljudima bez sveobuhvatnog i koordinisanog odgovora. Suština ovog Nacionalnog plana je da predstavnici relevantnih institucija i organizacija, pored poznavanja sopstvenih uloga i odgovornosti, kao ne manje važno prepoznaju i razumiju sam postupak formalne identifikacije žrtava.</p> <p>Tim za formalnu identifikaciju žrtava trgovine ljudima postupa u skladu sa ovim Nacionalnim planom.</p>	<p>Redovna sredstva</p>
<p>5.5. Formirati smjernice</p>	<p>Donijeta uputstva o načinu postupanja</p>	<p>Ministarstvo socijalnog</p>	<p>I kvartal 2024</p>	<p>Smjernice već postoje, kao i</p>	<p>Redovna sredstva</p>

<p>kojim bi se definisao način postupanja školskih ustanova u situacijama kada u svom radu dođu do saznanja da se neko dijete nalazi u riziku od prinudnog braka</p>	<p>svih školskih ustanova u slučajevima kada tokom svog rada dođu do saznanja da se neko dijete nalazi u riziku od prinudnog braka</p>	<p>staranja, brige o porodici i demografije</p> <p>Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija</p>			<p>modul u MEIS prati se kontinuirano stepen pohađanja nastave organizovane dvije dvodnevne obuke za nastavni kadar u vezi prevencije trgovine, sklapanja nedozvoljenih brakova i ekonomske eksploatacije dece.</p>		<p>1000 eura</p>
<p>5.6. Osigurati adekvatnu zaštitu žrtvama proganjanja</p>	<p>Broj izdatih zaštitnih mjera u prekršajnom postupku</p> <p>Procenat pravosnaznih presuda u odnosu na broj prijavljenih slučajeva proganjanja u skladu sa Krivičnim zakonom, na godisnjem nivou</p>	<p>Ministarstvo pravde</p> <p>Vrhovni sud</p> <p>VDT</p>	<p>II kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>U Osnovnim državnim tužilaštvima u periodu 2023.godine do 1.10.2024.godine fromirano je ukupno 60 predmeta zbog krivičnog djela proganjanje iz člana 166a Krivičnog zakonika Crne Gore.</p> <p>U periodu od 01.01.2023. do 31.10.2024. godine, pred nadležnim sudovima bilo je u radu ukupno 56 predmeta, od kojeg broja je pravosnažno riješeno 20 predmeta(19 osuđujućih presuda i u jednom predmetu je došlo do obustave postupka</p>		<p>Redovna sredstva</p>

<p>5.9. Preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi zabranile obavezno alternativno razrješenje sporova, uključujući medijaciju i pomirenje, u odnosu na sve oblike nasilja obuhvaćene Konvencijom.</p>	<p>Broj prekinutih postupaka medijacije u odnosu na ukupan broj prekinutih medijacija</p> <p>Broj obuka medijatora u cilju prepoznavanja svih oblika nasilja u porodici</p> <p>Razmotrene izmjene Zakonika o krivičnom postupku u cilju ograničenja upotrebe instituta odloženog krivičnog gonjenja kod krivičnih djela nasilja u porodici i krivičnih djela protiv polne slobode</p>	<p>Ministarstvo pravde</p> <p>Sudovi</p> <p>Tužilaštvo</p> <p>Centar za alternativno rješavanje sporova</p>	<p>I kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku, koji se nalazi u Evropskoj komisiji radi dobijanja komentara i sugestija.</p> <p>Centar za alternativno rješavanje sporova u prvom kvartalu 2024. godine sproveo je dvije dvodnevne obuke za medijatore sa akcentom na porodičnu medijaciju.</p>		<p>Redovna sredstva</p>
--	---	---	-----------------------	------------------------	--	--	-------------------------

<p>OBLAST 6 POGLAVLJE VI</p>		<p>POGLAVLJE VI ISTRAGA, SUDSKI POSTUPAK, PROCEDURALNO PRAVO I ZAŠTITNE MJERE</p>					
<p>OPERATIVNI CILJ 6</p>		<p><i>Osigurati adekvatne zakonske uslove da se istrage i sudski postupci sprovode bez neopravdanog odlaganja, kako bi se obezbijedili djelotvorna istraga i sudski postupak za sva krivična djela obuhvaćena ovom Konvencijom.</i></p>					
<p>Aktivnost koja utiče na realizaciju</p>	<p>Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda</p>	<p>Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti</p>	<p>Datum početka</p>	<p>Planirani datum završetka</p>	<p>Status realizacije</p> <p></p>	<p>Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)</p>	

--	--	--	--	--	--	--

<p>6.1. Jačanje kapaciteta nadležnih organa da obave procjenu rizika od smrtnosti, ozbiljnosti situacije i rizika od ponavljanja nasilja s ciljem upravljanja rizikom, i ako je neophodno, koordiniranog osiguranja i podrške.</p>	<p>Obezbijediti da svi relevantni organi sprovedu procjenu rizika za žrtve rodno zasnovanog nasilja i rizika od ponavljanja nasilja u skladu sa Protokolom</p> <p>Broj slučajeva u kojima je izrađen plan upravljanja rizikom (odnosno plan zaštite u skladu sa procijenjenim rizikom), razvrstano u odnosu na sve oblike nasilja obuhvaćeno ovom Konvencijom, u odnosu na ukupni broj prijavljenih slučajeva ovih djela, na godišnjem nivou</p>	<p>Ministarsvo unutrašnjih poslova</p> <p>CSR</p>	<p>IV kvartal 2023</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Službenici Uprave policije u svakom konkretnom slučaju vrše procjenu rizika i popunjavaju Upitnik o procjeni rizika bezbjednosti.</p> <p>Policijski službenici na licu mjesta obavljaju razgovor sa učesnicima događaja i uzimaju izjavu od žrtve i počinioca, koristeći se Upitnikom za procjenu rizika i bezbjednosti i Priručnikom za policiju o postupanju u slučajevim nasilja u porodici i nasilja nad ženama.</p> <p>Centri za socijalni rad posvećeno rade na jačanju kapaciteta svojih stručnjaka kako bi za svaku žrtvu pojedinačno sprovedli detaljnu i temeljnu procjenu rizika. To uključuje procjenu rizika</p>	<p>Redovna sredstva</p>
---	--	---	------------------------	------------------------	---	-------------------------

					od smrtnosti, analizu ozbiljnosti trenutne situacije i identifikaciju mogućnosti ponavljanja nasilja, pri čemu se uzimaju u obzir specifične okolnosti svake žrtve. Na osnovu individualnih procjena, centri kreiraju individualne planove zaštite koji odgovaraju potrebama žrtve. Ako je potrebno, centri organizuju koordinisanu podršku i zaštitu u saradnji sa drugim nadležnim institucijama.	
6.2. Preduzeti neophodne zakonodavne odnosno druge mjere kako bi osigurale da odgovarajuće mjere zabrane prilaska odnosno zaštite budu na raspolaganju u svim fazama prekršajnog i krivičnog postupka;	<p>Broj izrečenih mjera zabrane prilaska, odnosno mjere zaštite u odnosu na ukupan broj izdatih mjera, na godišnjem nivou.</p> <p>Broj i vrsta izrečenih kazni za nepostupanje po naredbi policijskog službenika o udaljenju ili zabrani vraćanja u stan ili drugi prostor za stanovanje</p> <p>Broj pokrenutih krivičnih postupaka za kršenje mjera zaštite od nasilja u porodici u skladu sa KZCG</p> <p>Broj hitnih mera, uključujući i policijska naređenja, izdatih na godišnjem nivou</p>	<p>Ministarstvo pravde</p> <p>Ministarsvo unutrašnjih poslova</p> <p>Sudovi</p> <p>Tužilaštvo</p>	IV kvartal 2023	IV kvartal 2027	<p>Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku, koji se nalazi u Evropskoj komisiji radi dobijanja komentara i sugestija.</p> <p>Izrečene mjere tokom 2023 godine je 623, od čega je 236 zaštitnih mjera zabrana približavanja, tokom 2024 izrečeno 204 mjera, od čega je</p>	Redovna sredstva

	Razmotriti izmjene zakonskih odredbi iz oblasti krivičnog zakonodavstva koje se odnose na zaštitne mjere i mjere bezbjednosti kako bi se osigurala zaštita žrtava tokom krivičnog postupka.				70 zabrana problžavanja Tokom 2023 u 33 slučaja je izdata naredba za udaljenje i zabranu vraćanja u stan, tokom 2024 izdato je 5 naredbi.	
6.3. Poboljšati pristup besplatnoj pravnoj pomoći za žrtve svih oblika nasilja nad ženama na način predviđen Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći, posebno preduzimanjem aktivnih mjera za informisanje žrtava o ovom pravu.	Broj odobrenih besplatnih pravnih pomoći žrtvama rodno zasnovanog nasilja u skladu sa zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći na godišnjem nivou u krivičnom i prekršajnom postupku Vrsta besplatnih pravnih pomoći žrtvama rodno zasnovanog nasilja u skladu sa zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći na godišnjem nivou u krivičnom i prekršajnom postupku	Sudovi Sudski savjet NVO	IV kvartal 2023	IV kvartal 2027	U periodu od 01.01.2023. godine do 11.10.2024. godine, osnovni sudovi su odobrili ukupno 127 zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć za žrtve nasilja u porodici.	Redovna sredstva

OBLAST 7 POGLAVLJE VII	POGLAVLJE VII MIGRACIJE I AZIL
---	---

OPERATIVNI CILJ 7	Osigurati praktičnu primjena člana 52. Zakona o strancima koji omogućava migrantkinjama koje su žrtve rodno zasnovanog nasilja da dobiju, iz humanitarnih razloga, autonomnu dozvolu boravka i razviju rodno osjetljive smjernice koje imaju za cilj povećanje svijesti relevantnih aktera o posebnim potrebama zaštite za žene koje traže azil koje su žrtve ili su u opasnosti od rodno zasnovanog nasilja.
--------------------------	--

Aktivnost koja utiče na realizaciju	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na	Institucije odgovorne za	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz	Izvor finansiranja
-------------------------------------	---	--------------------------	---------------	---------------------------	--------------------	-----------------------------	--------------------

	kraju izvještajnog perioda	sprovođenje aktivnosti				odgovarajuće obrazloženje)	
<p>7.1. Podići svijest i informisanost migrantkinja, koje su žrtve krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici da imaju prava u skladu sa članom 59 Konvencije, a koja se tiču autonomne dozvole boravka bez obzira na vrijeme trajanja braka, gubljenja statusa prebivališta kao rezultata prinude na brak u inostranstvu, ili obustavu postupka protjerivanja pokrenutog u vezi s boravišnim statusom koji zavisi od supružnika odnosno partnera.</p>	<p>Povećan broj žena migrantkinja koje su podnijele zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak iz humanitarnih razloga, za stranca za koga se pretpostavlja da je žrtva krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici (broj podnijetih zahtjeva).</p> <p>Broj smjernica kojima je podignuta svijest nadležnih službenika za sprovođenje postupka za odobrenje dozvole za privremeni boravak iz humanitarnih razloga, za stranca za koga se pretpostavlja da je žrtva krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici (broj distribuiranih materijala).</p> <p>Broj žena migrantkinja koje su potražile pomoć kao žrtve nasilja (porodičnog, seksualnog i sl...)</p>	<p>Ministarstvo unutrašnjih poslova</p>	<p>II kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>U izvještajnom periodu nije bilo žena migrantkinja koje su podnijele zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak iz humanitarnih razloga, za stranca za koga se pretpostavlja da je žrtva krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici.</p> <p>U izvještajnom periodu u Centru za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu jedna korisnica je primljena na prihvatanje kao žrtva rodno zasnovanog nasilja, a shodno izjavama te korisnice. Prema Zakonu o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, korisnici su tokom boravka u Centru za prihvatanje obezbijeđene proceduralne garancije.</p> <p>Takođe, u Centru za prihvatanje je procesuiran jedan slučaj rodno zasnovanog nasilja (seksualno uznemiravanje), koji je rezultirao prekršajnom mjerom kazne zatvora za počinioca.</p>		<p>Redovna sredstva</p>
<p>7.2. Razviti rodno osjetljive mjere prijema i usluge podrške za lica iz sistema međunarodne zaštite, kao i</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broj rodno osjetljivih smjernica za postupke međunarodne zaštite. ➤ Broj pružalaca usluge podrške 	<p>Ministarstvo unutrašnjih poslova</p>	<p>II kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Izrađene su Standardne operativne procedure za prvostepeni postupak po zahtjevu za međunarodnu zaštitu sa aneksom „Rodno osjetljive smjernice za postupke međunarodne zaštite“, koje su</p>		<p>Redovna sredstva</p>

<p>rodno osjetljive smjernice za postupke međunarodne zaštite, koje obuhvataju utvrđivanje izbjegličkog statusa.</p>	<p>za strance koji traže međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori, razvrstan prema: a) regionu/gradu b) vrsti pružaoca usluga (javni, privatni, civilni sektor)</p> <p>Broj žena koje su podnijele zahtjev za međunarodnu zaštitu, a na osnovu preživljenog nasilja (seksualno nasilje i kontrola reprodukcije u slučaju rasnog ili etničkog "čišćenja", proganjanja na osnovu vjere, nepoštovanja vjerskih normi i običaja i sl.</p>				<p>namijenjene službenicima Direkcije za azil.</p> <p>Stranci koji traže međunarodnu zaštitu imaju mogućnost da biraju pol službenika ili prevodioca koji će učestvovati u svim radnjama tokom trajanja postupka, zatim blagovremeno informiše ova lica o načelu rodne ravnopravnosti i osjetljivosti, nastavlja sa praksom da prepoznaje djela seksualnog i rodno zasnovanog nasilja kao progon, kontinuirano unaprjeđuje svoj rad i sprovodi postupak uz puno poštovanje nacionalnih i međunarodnih standarda iz ove oblast. Službenici se redovno informišu o položaju i kršenju ljudskih prava posebno osjetljivih grupa izbjeglica, kao što su žrtve rodno zasnovanog i/ili seksualnog nasilja, te na taj način unaprjeđuje kvalitet svojih odluka, koje se zasnivaju na pravilnom i temeljno utvdenom činjeničnom stanju u svakom pojedinačnom slučaju.</p> <p>Tokom izvještajnog perioda odobrene su tri međunarodne zaštite u kojima dominira rodna komponenta.</p> <p>Opšte usluge podrške dostupne su u javnom sektoru (prihvat, socijalne usluge, zdravstvene usluge, osnovno i srednje obrazovanje, usluge zapošljavanja, informisanje, besplatna pravna pomoć i dr.). Pomoć u pružanju opštih usluga podrške, kao i dodatne usluge pomoći, pravnog zastupanja i</p>		
--	---	--	--	--	--	--	--

					<p>savjetovanja obezbeđuju se i od strane međunarodnih i NVO organizacija (UNHCR, IOM, CKCG, NVO Građanska alijansa).</p> <p>Kada su u pitanju specijalizovane usluge podrške Direkcija za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu zaključila je <i>Memorandum o saradnji sa NVO SOS telefonom za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica</i>, sa ciljem informisanja i upućivanja žena žrtava nasilja na specijalizovane (licencirane) usluge podrške, posebno usluge savjetovanja i urgentnog smještaja, konsultacija, ili konkretnog rada sa žrtvama nasilja.</p> <p>Tokom izvještajnog perioda <i>podnijeto je devet zahtjeva za međunarodnu zaštitu zasnovanih na progonu po osnovu preživljenog nasilja ili straha od budućeg nasilja.</i></p>	
<p>7.3. Razvijati i sprovesti programe obuke o rodnoj komponenti azila u skladu sa Istanbulsom konvencijom</p>	<p>Broj stručnih radnika Centra za prihvatanje i smještaj stranaca koji traže međunarodnu zaštitu, koji su pohađali neku od obuka vezanih za zaštitu žena od nasilja Broj sprovedenih obuka, konferencija i sl.</p>	<p>Uprava za ljudske resurse MUP NVO</p>	<p>II kvartal 2024</p>	<p>IV kvartal 2027</p>	<p>Jedan službenik pohađao je trening EUAA sa temom <i>“Žrtve rodno zasnovanog nasilja”</i> od 26.-27. juna 2024. godine na Malti. Trening je bio nastavak online obuke pohađane od 07-21.06.2024. godine.</p> <p>Sprovedena je <i>jedna obuka na temu zaštite žena od nasilja</i>, za službenike Direkcije za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu.</p> <p>U izvještajnom periodu NVO SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica u okviru projekta <i>„Unapređenje položaja žena i djece u sistemu migracija i azila“</i> sproveo je</p>	<p>Donatorska sredstva</p>

					šest kreativnih radionica za strance/kinje koji/e traže međunarodnu zaštitu koje je pohađalo ukupno 14 korisnika Centra za prihvat stranaca koji traže međunarodnu zaštitu.		
--	--	--	--	--	---	--	--

Napomena: Za aktivnosti koje su djelimično realizovane ili su nerealizovane u izvještajnom periodu, a kojima planirani datum završetka prevazilazi 2023. i 2024. godinu, nijesmo navodili novi rok za realizaciju, iz razloga što očekujemo da se realizuju u zadatom roku.

III Preporuke GREVIO-a za Crnu Goru

Grupa eksperata za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (GREVIO) ocijenila je sprovođenje Istanbulske konvencije u Crnoj Gori i prepoznala značajne napore vlasti u uspostavljanju zakonodavnog, institucionalnog i političkog okvira za prevenciju i suzbijanje nasilja nad ženama. U izvještaju GREVIO-a, naglašeno je da postoji visoka usklađenost Nacionalnog plana za implementaciju Konvencije Savjeta Evrope sa zahtjevima i standardima Istanbulske konvencije.

Uprkos ovom pozitivnom nalazu, GREVIO je ukazao na nekoliko ključnih oblasti koje zahtijevaju dalji napredak, uključujući unapređenje finansiranja specijalizovanih usluga, jačanje institucionalnih kapaciteta i povećanje dostupnosti podrške ženama iz ranjivih grupa.

Preporuke koje slijede predstavljaju smjernice za dalju implementaciju mjera kako bi se osiguralo da Crna Gora u potpunosti ispuni obaveze predviđene Konvencijom i nastavi da unapređuje zaštitu i podršku žrtvama rodno zasnovanog nasilja.

Ključne preporuke:

- 1. Finansiranje specijalizovanih usluga podrške**
GREVIO snažno podstiče crnogorske vlasti da osiguraju adekvatno i održivo finansiranje organizacija civilnog društva koje pružaju specijalizovane usluge podrške ženama žrtvama nasilja, uključujući dugoročne grantove i rodno osjetljive kriterijume za izbor finansiranja.
- 2. Licenciranje pružalaca usluga**
Potrebno je prilagoditi sistem licenciranja organizacija koje pružaju usluge žrtvama, kako bi se omogućilo rodno osjetljivo pružanje usluga i olakšao pristup manjih organizacija državnom finansiranju bez narušavanja kvaliteta usluga.
- 3. Prikupljanje podataka i analiza**
GREVIO preporučuje unaprjeđenje harmonizovanog prikupljanja podataka između policije, pravosuđa, centara za socijalni rad i zdravstvenog sektora, uključujući podatke o polu, starosti, vrsti nasilja i odnosu počinioca prema žrtvi. Poseban fokus staviti na praćenje slučajeva kroz sve faze sistema pravosuđa radi analize stope osuđujućih presuda i recidivizma.
- 4. Koordinacija i implementacija politika**
GREVIO podstiče ponovno uspostavljanje Koordinacionog odbora za koordinaciju, praćenje i evaluaciju politika vezanih za nasilje nad ženama i nasilje u porodici. Ovo tijelo treba biti

institucionalno održivo, nezavisno od promjena u sastavu vlade, i opremljeno adekvatnim kapacitetima za osiguranje dosljednosti i efikasnosti u implementaciji.

5. Pristup i kvalitet specijalizovanih usluga

GREVIO apeluje na povećanje broja specijalizovanih usluga, uključujući krizne centre za seksualno nasilje, te na osiguravanje geografske dostupnosti ovih usluga, uz obezbjeđivanje kvalitetne zaštite za žene i djevojke iz ranjivih grupa.

6. Unapređenje nacionalnog zakonodavstva

GREVIO poziva na usklađivanje nacionalnih zakona sa Istanbulskom konvencijom, uključujući definicije rodno zasnovanog nasilja i oblike nasilja kao što su seksualno uznemiravanje, prisilni brakovi i uhođenje.

7. Prevencija i edukacija

GREVIO snažno ohrabruje nadležne organe da pojačaju preventivne aktivnosti kroz edukaciju djece i mladih o rodnoj ravnopravnosti i nenasilju, integracijom ovih tema u školske programe.

8. Obuka stručnjaka

GREVIO naglašava potrebu za kontinuiranom i rodno osjetljivom obukom stručnjaka koji rade sa žrtvama, uključujući policiju, sudije, tužioce i socijalne radnike, kako bi se osigurala dosljedna i efikasna primjena protokola.

9. Sprovođenje zaštitnih mjera

GREVIO poziva na unapređenje sprovođenja zaštitnih mjera, uključujući hitne mjere zaštite i zabrane prilaska, kako bi se efikasno odgovorilo na prijetnje i spriječilo ponavljanje nasilja.

10. Osiguranje dostupnosti usluga za ranjive grupe

GREVIO naglašava potrebu da se dodatno unaprijedi dostupnost specijalizovanih usluga za žene iz ranjivih grupa, uključujući žene s invaliditetom, Romkinje i Egipćanke, žene iz ruralnih područja i LGBTI žene.

11. Podizanje svijesti javnosti

GREVIO preporučuje sprovođenje nacionalnih kampanja za podizanje svijesti o štetnosti nasilja nad ženama i promovisanje nulte tolerancije prema svim oblicima nasilja.

12. Izgradnja kapaciteta za praćenje i evaluaciju

GREVIO podstiče nadležne organe da uspostave robustan sistem praćenja i evaluacije efekata implementacije Nacionalnog plana, kako bi se osigurala djelotvornost politika i mjera.

Ove preporuke predstavljaju ključne korake ka unaprjeđenju sistema podrške, prevencije i zaštite u borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, usklađujući nacionalne prakse sa standardima Istanbulske konvencije.